

Q-259

Pierwszy podział obowiązków i funkcji członków Nadleśnictwa przedstawiał się następująco :

Kontakty zewnętrzne i reprezentowanie Nadleśnictwa objął Stefan Olszowy, utrzymanie łączności z Kierownictwem Podokręgu i placówką wydawniczą " Wieści " mieszczącą się w powiecie Łańcut objął Michał Falandys - Dąb. Stanisław Kosiorowski - Zarzycki powierzone miał prace organizacyjne terenowych ogniw i kolportażu prasy na terenach gmin zbiorowych : Cmolas Majdan Królewski , Dzikowiec , Kolbuszowa Górna, Kolbuszowa Dolna, Niwiska i częściowo Raniżów. Należy podkreślić , że przy okazji Prezes Stefan Olszowy przychodził mi z częściową pomocą w działalności na wspomnianym terenie . Na gmine Sokółów i Raniżów przydział prasy tj. ilość egzemplarzy na moją prośbę wyznaczał kurierem Michał Falandys , a to w tym celu by uniknąć podwójnego przesyłania poczty, tak zresztą bardzo niebezpiecznej akcji dla kolporterów, łączników i kurierów. W Raniżowie prasę podziemną odbierał początkowo Tomasz Wiącek zaś na gmine Dzikowiec z przesyłki pozostawiał parę egzemplarzy prasy Szczęch Stanisław p.s. Wyrwicz lub Stanisław Serafi: z Dzikowca.

W październiku 1939 roku okupacyjne władze niemieckie powołały , a raczej przywróciły do życia niższy aparat administracyjny tj. urzędy gminne i sołectwa z małymi zmianami obsady personalnej ,którą stanowili przeważnie ludzie byłego obozu rządzącego Sanacji. Wskutek czego Ruch Ludowy znalazł się w niekorzystnej sytuacji , gdyż tu i ówdzie w aparacie gmin znajdowali się ludzie o nieprzyjaznym ustosunkowaniu do ludowców. Obsada zaś Starostwa była już bardziej dobrana i składała się niemal wyłącznie jeśli nie z Niemców to z elementów pro niemieckich.

Na podkreślenie zasługuje fakt , że Landkomisarzem był znany sadysta i kat ludności polskiej i żydowskiej o nazwisku Twardoń. Od sierpnia 1940 roku poczęły krążyć pogłoski o wysiedlaniu ludności wiejskiej, wiadomości te wynikały z niemieckich przygotowań do akcji wysiedleńczej.

Huła Przedborska, Trzesiń, Swierczów. Na obszarach całkowicie wysiedlonych większość zabudowań chłopskich rozebrano i spalono lub użyto na potrzeby gospodarcze administracji obozu. Z powiatu dębickiego do poligonu włączone zostały miejscowości : Boreczek, Borek Mały, Borek Wielki, Kamionka, Wola ociecka, Blizna, Kozodrza, Ocieka, Ostrów, Ruda, Zdziary Brzeźnica, Paszczyna, Pustków, Cierpisz, Czarna Sędziszowska, Kawęczyn , Krzywa, Wolica Ługowa, Wolica Piaskowa.

Z powiatu mieleckiego do obszaru poligonu SS zabrano miejscowości : Cyranka, Rzochów, Biały Bór, Blizna, Dobrynin, Rzemień Tuszyna i Trześń.

Poligon Pustków był obszarem intensywnych robót budowlanych, budowy strzelnic , placów, dróg, kolejek , warsztatów oraz umocnień betonowych o znaczeniu wojskowym. D-cą poligonu Truppenübungsplatz Süd Osten Pustków był do 1942 roku gen. Graf von Sudentahl, następnie gen. Graf von Schelle, zastępcą dowódcy był gen. Nostitz , dowódcą korpusu SS był SS Brigadenführer Voss . Obozem zarządzał Lagerführer , Korpus SS Pustków kontrolował obszary położone pomiędzy Tarnobrzegiem , Sanem i Wisłą po Karpaty. Siły Korpusu SS - Pustków prowadziły dzieło realizacji hitlerowskiego planu niszczenia ludności na południowo wschodnich terenach Generalnego Gubernatorstwa, oraz wypełniały przypadającą im część realizacji planu " Barbarossa " / planu napaści na Z.S.R.R./.

Ponadto siły te zabezpieczały na dużym obszarze GG znajdujące się zakłady zbrojeniowe i magazyny wojskowe : w Dębicy, Pustkowie , Mielcu, Rzeszowie, Dębach , Stalowej Woli i inne. Jesienią 1940 roku budowę obozu zagłady w Pustkowie zapoczątkowali jeńcy francuscy, w listopadzie 1940 roku umieszczono ~~ich~~ tu już żydów i rozpoczęto budowę obozu dla Polaków. Przerywając okresowo roboty przy budowie obozu ze względu na koncentrację kilku tysięcy żołnierzy niemieckich przygotowywanych do uderzenia na Z.S.R.R., po czym wznowiono pracę.

O rozmiarach dokonanych zbrodni na terenie poligonu SS Pustków świadczy najwyraźniej fakt, że w okresie okupacji stracono tu około 7,5 tysiąca Żydów, 5 tysięcy jeńców radzieckich i ponad 3 tysiące Polaków oto żniwo działalności esesmańskiego obozu śmierci. Właśnie esesmani z poligonu Pustków dokonali rzezi ludności żydowskiej 11.VI.1942 w Tarnowie, przeprowadzali masowe obławy, łapanki i aresztowania w tej części Generalnego Gubernatorstwa. Egzekucje dokonywane przez oprawców z pod znaku trupiej czaszki Korpusu SS Pustków były stałym programem niszczycielskiego działania, oni to lękiem, trwogą i głodem usiłowali zabić u Polaków wszelką myśl o walce o niepodległy byt. Ustawiczne operacje oddziałów esesmańskich miały za cel terrorem załamać ludność polską szczególnie trzech wojennych poligonów niemieckich, które rozpostarły się nad nieszczęsną ziemią kolbuszowską, a graniczące ze sobą w sercu tego umęczonego powiatu miasta Kolbuszowa, w którym niepodzielnie rządził i pomagał w niszczeniu ludności wspomniany już Landkomisarz Twardoń i wierny sługa hitlerowski Włodzisław Halicki przysłany tu w latach 30-tych przez Dyрекcję Policji Państwowej we Lwowie do zwalczania radykalnych ruchów społeczno politycznych, po specjalnym przygotowaniu i przeszkoleniu we Lwowie, a pochodzący z województwa stanisławowskiego z pochodzenia Ukrainiec /wg. ustnej relacji dr. Wawrzyńca Turowskiego adwokata w Lubaczowie b. Prezesa Sądu Grodzkiego w Kolbuszowej/.

Tak więc powiat kolbuszowski i przyległe doń obszary Centralnego Okręgu Przemysłowego włączone zostały do wojskowych poligonów wojennych trzeciej rzeszy, a zarazem do obszarów strefy najwyższego zagrożenia w działalności podziemnego ruchu oporu i walki. Dodać należy, że obok rozbudowanych niemieckich wywiadów wojskowych wszystkich poligonowych formacji działały tu jeszcze siatki wywiadów niemieckiej żandarmerii i gestapa.

AKCJE ZBRÓJNE BATALIONÓW CHŁOPSKICH

I-szego Batalionu im. Stefana Olszowego D-cy Zarzyckiego
i II-go Batalionu im. Pochodni D-cy Woza - Komendy Obwodu
BCH-Komar.

1. Atak Oddz. Spec. na bauera Kokota w Cmolasie

W miesiącu maju 1941 roku po ucieczce Tadeusza Magdy Grabka z więzienia w Kolbuszowej i wypuszczeniu na wolność współwięźniów w celi, Młotek przygotował napad na bauera w Cmolasie wciągając do akcji jeńca radzieckiego kpt. Wasila Wasilewicza Nowikowa. Po zdemolowaniu maszyn rolniczych, urządzeń technicznych zniszczeniu dwóch traktorów i młocarni, zabrano uprząż na konie. Uczestnicy akcji wyszli bez strat i wraz z kpt. Nowikowem udali się do miejscowości Jagodnik do przygotowanych kwater.

2. Atak Oddz. Spec. na lagier w Biesiadce

Oddział Specjalny Młotka z udziałem kpt. Wasila Nowikowa w nocy z dnia 23/24 grudnia 1941 roku zaatakował lagier żydowski, w którym Niemcy zamknęli używając do przymusowych robót ponad 300 żydów - mężczyzn. Po zlikwidowaniu warty na bramie i rozbrojeniu jej opanowano baraki lagru po otwierano ich polecając więźniom obozu uchodzić we wskazanym kierunku. Ludność żydowska po zorientowaniu się, że jest to tylko atak małej grupy partyzantów wróciła do baraków. Pomiedzy partyzantami a wojskową ochroną lagru wywiązała się zacięta walka w której z trudnością bez strat wycofali się partyzanci. Doznany zawód przygłębiał poleśnie partyzantów i w przyszłości tego rodzaju ataków nie podejmowano. Z dużą stratą dla umęczonej ludności żydowskiej mogącej znaleźć schronienie i ocalenie w rejonie działania Młotka a także i dla naszego Oddziału który nie mógł stanowić planowanej siły.

42. Burza w akcji na konfidenców

V W pierwszym tygodniu października 1943 roku Burza szczególną uwagę zwraca na mieszkańców wsi Brzostowa Góra z którymi częsty kontakt utrzymują żołnierze niemieccy, w czasie takiego patrolu po wejściu do jednego z podejrzanych domów Burza zauważył rąbek listu schowanego na szafie. Niespostrzeżenie i od niechcienia wziął list do ręki w którym przeczytał donos na gestapo w Dębie. Po przeprowadzeniu dochodzenia Burza ustalił autorkę listu mieszkankę podejrzanego domu otrzymała dotkliwą karę chłosty, oraz zagrożenie na wypadek aresztowania donoszonych osób przez gestapo. W ten sposób Burza uratował 5 osób którym groził w najbliższym wypadku oboz koncentracyjny. Zlikwidowanie donosu umożliwiło w dalszym ciągu zakup u ludności cywilnej środków żywności przez grupę jeńców francuskich.

43. Opieka Oddziału Burzy nad ludnością żydowską

V Dowódcy Oddziału Partyzanckiego BCH Michałowi Burkiewiczowi utrzymanie się przy życiu zawdzięczają dwie rodziny żydowskie a to: rodzina Rothbartów i Mońas które ukrywały się na terenie wsi Poręby Dymarskie. Oddział Burzy z własnych zapasów dostarczał wymienionym rodzinom środki żywności przez około ~~xxx~~ dwa i pół lat, dzięki tej pomocy i opiece zbrojnej Oddziału rodziny te szczęśliwie przeżyły lata okupacji.

J 44. Burza likwiduje SS-manów w rejonie Komorowa

Około 10 listopada 1943 roku w rejonie lasów Komorowskich od dłuższego czasu penetrowanych przez patrole SS z Komentury Dęba, w celu znalezienia śladów Oddziału Burzy i jego kontaktów z okoliczną ludnością, gajowy Zięba poinformował o miejscu w którym znajdują się umundurowani wywiadowcy.